Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2026/2598

20.5.2026

Stanovisko Evropského výboru regionů – Hodnocení směrnic o zadávání veřejných zakázek

(C/2026/2598)

Zpravodaj: Roberto GUALTIERI (IT/SES), primátor hlavního města Řím

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR)

1. vítá skutečnost, že Evropská komise vyhodnocuje směrnice o zadávání veřejných zakázek z roku 2014 s cílem předložit v roce 2026 návrh na jejich přezkoumání. Komise tím podle něj uznala, že je nutné aktualizovat tyto klíčové právní předpisy, které mají významný dopad na místní a regionální orgány i na jejich občany a podniky;

2. zdůrazňuje, že přibližně 14 % HDP Evropské unie se vynakládá prostřednictvím veřejných zakázek a že téměř polovinu (asi 45 %) této částky spravují veřejní zadavatelé na místní a regionální úrovni. Proto musí být jejich postoje a zkušenosti při přezkumu náležitě zohledněny a stejně tak je důležité jejich strukturální zapojení do přípravné i prováděcí fáze přezkumu;

3. vítá, že Komise uznala, že VR k tomuto hodnocení přispěl prostřednictvím své studie z roku 2025 a prostřednictvím konzultace regionálních center. Vítá též dobrou spolupráci s Komisí při shromažďování podkladů během hodnocení a v této souvislosti požaduje, aby byla vytvořena platforma, která by pokračovala v činnosti platformy Fit pro budoucnost a do níž by byl zapojen;

4. vítá skutečnost, že se Komise zaměřila na zjednodušení právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek a je si vědoma, jak potřebné je snížit náročnost postupů pro zadavatele i pro uchazeče. Díky jednodušším pravidlům také vzroste přeshraniční účast v zadávacích řízeních a malé a střední podniky budou mít větší možnost ucházet se o veřejné zakázky;

5. konstatuje, že místní a regionální veřejní zadavatelé jsou v tomto směru čím dál více pod tlakem přísných pravidel EU, složitých právních požadavků a nadměrných administrativních omezení. Současně se jim nedostává finančních a lidských zdrojů, což platí zejména pro menší obce a regiony;

6. odkazuje na své stanovisko z roku 2019 a konzultaci regionálních center k danému tématu, během níž již byla identifikována řada problémů při provádění na místní a regionální úrovni. Mnohé z těchto problémů potvrdila nejen Komise při svém hodnocení, ale i Evropský účetní dvůr ve své zprávě o veřejných zakázkách z roku 2023;

7. vítá, že se při nadcházejícím přezkumu bude vycházet z konkrétních zkušeností místních a regionálních orgánů, které poukazují jak na přínosy směrnic z roku 2014, tak i na oblasti, v nichž je třeba dalšího zlepšení. Zdůrazňuje, že úspěch nového rámce bude v konečném důsledku záviset na administrativních a technických kapacitách veřejných zadavatelů, včetně místních a regionálních orgánů, které nesou odpovědnost za provádění nových předpisů, a proto žádá Komisi, aby upustila od zavádění dalších procesních, vykazovacích či jiných povinností pro místní a regionální orgány;

8. vyzývá Komisi, aby do svého oznámeného návrhu na přezkum více zahrnula územní rozměr a zvážila možnost provést řádné posouzení územních dopadů a učinit z něj součást procesu přípravy. Dále ji vyzývá, aby toto posouzení územních dopadů bylo založeno na společné metodice a mělo výsledky porovnatelné mezi členskými státy, explicitně posuzovalo administrativní dopady a vliv na finance a konkurenceschopnost (včetně dopadů na malé a střední podniky, startupy a menší obce), zahrnovalo specifické ukazatele pro území s nízkou hustotou obyvatelstva a s nízkou kapacitou (jako je dostupnost hospodářských subjektů a dopad administrativních požadavků), využívalo jasné údaje opírající se o scénáře k zachycení diferencovaných dopadů na různá území a zaručilo koordinované zapojení regionálních a místních orgánů a zainteresovaných subjektů v průběhu celého procesu posouzení;

9. konstatuje, že přeshraniční zadávání veřejných zakázek je stále příliš omezené, protože jazykové překážky, rozdíly v právních systémech a administrativní složitost i nadále odrazují od účasti podniky, které jsou usazeny v jiných členských státech. Vyzývá k upřesnění přeshraničního zadávání veřejných zakázek a vydání pokynů k možnostem jeho zlepšení a zároveň k zajištění toho, aby byla zachována flexibilita vnitrostátních rámců pro zadávání podlimitních veřejných zakázek, aniž by se zbytečně vytvářely další úrovně regulace zatěžující jak místní a regionální orgány, tak podniky. Vyzývá Komisi, aby poskytla praktické pokyny a standardní nástroje pro usnadnění přeshraniční účasti, včetně přiměřených jazykových ujednání souvisejících s řádným plněním zakázky a zjednodušené a standardizované dokumentace a postupů;

Zásady zadávání veřejných zakázek

10. požaduje, aby byly v rámci přezkumu konsolidovány a zjednodušeny stávající obecné zásady, o něž se opírá rámec pro zadávání veřejných zakázek, a zvýšila se tak soudržnost a použitelnost. Připomíná, že ve směrnicích jsou příliš normativní a nepřiměřeně podrobná ustanovení a že každé úsilí o zjednodušení musí stavět na zásadách, které snižují potřebu podrobných ustanovení. Podotýká, že v této souvislosti by jasnější obecné zásady pomohly sjednotit výklad, snížily počet soudních sporů a veřejným zadavatelům umožnily přijímat přiměřená a odůvodněná rozhodnutí. V této souvislosti vyzdvihuje skutečnost, že takové zásady samy o sobě nestačí, nýbrž by je měly doprovázet jasné pokyny týkající se výkladu a praktické příklady, které by zamezily odlišným výkladům v jednotlivých členských státech. Je si vědom toho, že tyto obecné zásady by pro místní a regionální orgány mohly sloužit jako vodítko při jejich zadávání podlimitních veřejných zakázek, aniž by jim stanovily nové povinnosti;

11. požaduje, aby byla při přezkumu zavedena zásada výsledku, podle níž by veřejní zadavatelé v zájmu občanů a v souladu s cíli EU – včetně konkurenceschopnosti a snížení nadměrné administrativní zátěže – zadávali a plnili zakázky v přiměřeném čase a s přiměřenou kvalitou a poměrem kvalita-cena. Zdůrazňuje, že taková zásada nemění stávající právní závazky ani nerozšiřuje soudní přezkum, nýbrž pomáhá správním orgánům zaměřit se na podstatu veřejné zakázky spíše než na formalismus a předcházet sporům o nepodstatných nesrovnalostech. Konstatuje, že přístup zaměřený na výsledky poskytuje dodatečnou jasnost veřejným zadavatelům, kteří se do svých zadávací řízení rozhodnou začlenit strategické cíle, a to při plném zachování místní autonomie a zásady subsidiarity. Poznamenává, že tato zásada je v souladu se zásadou řádné správy;

12. zdůrazňuje, že uplatňováním tohoto přístupu se má posílit – nikoli nahradit – zavedená zásada transparentnosti, rovného zacházení, nediskriminace a proporcionality. Dále zdůrazňuje, že jeho účelem je zvýšit účinnost těchto zásad tím, že se při jejich uplatňování bude soustředit pozornost na měřitelnou veřejnou hodnotu a současně bude v plném rozsahu zachována právní jistota a spravedlivá hospodářská soutěž. Požaduje vytvořit stručný a jasně vymezený soubor průvodních opatření – včetně modelových příkladů a vzájemného učení – s cílem zaručit jednotné uplatňování ve všech členských státech, zabránit rozdílným výkladům, posílit důvěru ve veřejné zadavatele v rámci soudržného evropského rámce a zajistit, aby bylo skutečně dosaženo zamýšleného snížení počtu soudních sporů;

13. vyzývá k flexibilnějšímu uplatňování pravidel pro provádění změn ve smlouvách během jejich plnění. Domnívá se, že by zásada smluvní rovnováhy povzbudila veřejné zadavatele, aby v případě nepředvídaných cenových nebo tržních otřesů upřednostňovali nápravná opatření, která obnoví ekonomickou rovnováhu smlouvy namísto toho, aby ukončila její platnost. Podotýká, že takový přístup by umožnil snížit počet soudních sporů a zajistit kontinuitu poskytování veřejných služeb. Nezbytný je též flexibilnější přístup k úpravám smluv, aby byla zajištěna kontinuita v případě, že hlavní dodavatelé nebudou plnit smlouvu následkem úpadku, insolvence atd. Vyzývá Komisi, aby ve stávajícím rámci vyjasnila přiměřené mechanismy, které by veřejným zadavatelům v odůvodněných případech a s výhradou vhodných záruk umožnily zajistit kontinuitu poskytování služeb, aniž by to vyžadovalo rozsáhlou změnu dané zakázky;

14. žádá, aby bylo při přezkumu vyjasněno a kodifikováno obecné pravidlo chování založené na vzájemné důvěře a ochraně oprávněných očekávání spojených se zadáváním zakázky, a to v návaznosti na zásady již zakotvené v unijním právu. Má za to, že takové pravidlo by podpořilo přiměřené a kooperativní jednání veřejných zadavatelů a hospodářských subjektů, omezilo spory plynoucí z méně významných formálních otázek a posílilo efektivní uplatňování zásady výsledku. Zdůrazňuje, že toto vyjasnění by nemělo obnášet určování nových právních povinností ani rozšíření soudního přezkumu, nýbrž zvýšení právní jistoty ohledně dělby odpovědnosti během celého cyklu veřejné zakázky. Konstatuje, že to by se mohlo funkčním způsobem promítnout do omezení nepodstatných předběžných ověření a bylo by to vyváženo zvýšenými požadavky na motivaci, transparentnost a odpovědnost;

15. konstatuje, že provozní riziko má své limity a je omezeno na běžné nahodilé události vnitřně spjaté s plněním zakázky. Nesmí být rozšířeno na mimořádné, nepředvídatelné změny nebo změny vzdálené běžnému fungování trhu, protože to zkresluje účel smlouvy, odrazuje hospodářské subjekty od účasti a může vést k situacím ztráty ekonomické životaschopnosti, které jsou neslučitelné s obecným zájmem. Směrnice by měla stanovit mechanismy opětovného ekonomického vyvážení v řádně uznaných výjimečných případech, které podstatně mění ekonomické podmínky smlouvy;

16. požaduje vyjasnit a konsolidovat zásadu ochrany pracovníků jakožto náležitost spravedlivé a odpovědné hospodářské soutěže. Upozorňuje na skutečnost, že dodržování platných pracovněprávních předpisů, kolektivních smluv a norem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je již podle stávajících směrnic vyžadováno a je jednou z podmínek rovnosti pro všechny uchazeče. Bere na vědomí vývoj judikatury týkající se sociálních aspektů v kritériích pro zadávání zakázek podle směrnice 2014/24/EU ([1]) ([2]), v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy. Zdůrazňuje, že lze zajistit posílené provádění stávajících požadavků při plném respektování rozmanitosti vnitrostátních systémů práce a tradic kolektivního vyjednávání, tak aby členské státy mohly v souladu se svými právními rámci využívat ty nejvhodnější mechanismy. Má za to, že důsledné uplatňování stávajících norem by přispělo k ochraně pracovníků i podniků, které dodržují předpisy, a zabránilo by nekalé hospodářské soutěži způsobené snižováním sociálních norem;

Veřejné zakázky a stávající globální výzvy

17. zdůrazňuje, že vzhledem k vývoji globální situace od přijetí směrnic v roce 2014 je nutné přehodnotit některé aspekty nástrojů a cílů zadávání veřejných zakázek, avšak bez zbytečné administrativní zátěže. Proto vyzývá EU, aby optimálně využívala svou kupní sílu jako prostředek k získání co nejlepších cen za veřejné zboží a služby, podporovala tvorbu kvalitních pracovních míst, podporovala prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek nebo dlouhodobých smluv na nákup elektřiny strategická odvětví, jako je obrana nebo energetika, a podporovala investice do inovací. Zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek může být rozhodující hnací silou inovací a konkurenceschopnosti, pokud bude navázáno na ucelený evropský systém rizikového kapitálu, což slibným startupům a scaleupům umožní testovat a uvádět na trh řešení na základě veřejné poptávky;

18. vítá, že pro určité přesně vymezené a omezené oblasti veřejných zakázek bude zavedena zásada přednostního využívání evropské produkce, kterou budou veřejní zadavatelé v případě potřeby uplatňovat. Domnívá se, že ve strategických odvětvích by tato zásada mohla zvýšit bezpečnost, odolnost a rozvoj inovativních podniků. Zdůrazňuje, že Evropa by se měla postavit do čela vývoje a zavádění nízkouhlíkových řešení v těžko dekarbonizovatelných odvětvích, a to pomocí využití pákového efektu veřejných zakázek a koordinované průmyslové politiky zaměřené na stimulaci poptávky a rychlejší transformaci trhu. Požaduje však, aby její uplatňování bylo vhodně nastaveno a aby se při něm v plném rozsahu dodržovaly mezinárodní právní závazky a zohledňovaly provozní, dodavatelské a tržní podmínky. Zdůrazňuje, že je třeba stanovit jasná a objektivní kritéria pro určování toho, co se považuje za evropskou produkci, kdo je považován za evropského dodavatele a ve kterých konkrétních strategických odvětvích by tato zásada měla být zavedena, a že ověřováním tohoto souladu by neměly být pověřeny místní a regionální orgány, měly by však mít možnost nakupovat unijní produkty od unijních dodavatelů k posílení jejich odolnost, bezpečnosti dodávek a autonomii. Podotýká, že všechna taková preferenční ustanovení musí být v souladu s pravidly hospodářské soutěže a obchodními pravidly EU;

19. zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek může napomáhat pokroku v oblasti sociální a environmentální udržitelnosti a současně zachovávat používání ekologických, sociálních a inovačních kritérií pro udílení zakázek na dobrovolné bázi. Nesmí však mít negativní dopad na zásadu subsidiarity a samosprávy a na skutečnou situaci, v nichž se místní a regionální orgány nacházejí, ani na účast malých a středních podniků. Vždy se však při tom musí přihlížet k situaci na trhu a k platným normám členských států i EU. Zdůrazňuje, že tato kritéria při zadávání veřejných zakázek musí jít ruku v ruce se zjednodušením, právní jistotou a spoluprací s hospodářskými subjekty, a to pouze tam, kde je zajištěna dostatečná nabídka na trhu;

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

([2]) Viz věci C-115/14 RegioPost (17. listopadu 2015), ohledně slučitelnosti zákona spolkové země Porýní-Falc o zajištění dodržování kolektivních smluv a minimální mzdy při zadávání veřejných zakázek ze dne 1. prosince 2010 s právem EU, a pozdější, dosud projednávaná věc C-210/24 AESTE (stanovisko generálního advokáta, 3. července 2025), která se týká kritéria pro zadání zakázky uplatňovaného ve Španělsku jedním z místních správních orgánů, podle nějž jsou zvýhodněny podniky, jež vyplácejí vyšší mzdy než mzdy stanovené v odvětvové kolektivní dohodě.

20. pokládá za důležité, aby místní a regionální orgány měly možnost řešit rizika pro národní bezpečnost rovněž mimo oblast působnosti směrnice o obraně 2009/81/ES ([3]), a požaduje, aby bylo možno vyloučit nejen uchazeče nebo jejich subdodavatele v rámci prevence rizik ohrožujících životně důležitou (národní) bezpečnost, nýbrž také použití produktů nebo dílů či služeb představujících taková rizika. Součástí by měla být možnost zavést pro zadávání veřejných zakázek režim uznávání podobně jako u směrnice o veřejných službách se zaměřením na bezpečnostní rizika (například služby v oblasti bezpečnosti IT);

21. konstatuje, že uplatňování kritéria nejlepšího poměru mezi cenou a výkonem, definovaného jako kritérium pro zvolení ekonomicky nejvýhodnější nabídky, pokud hodnotící parametry zahrnují více než pouze cenu nebo náklady, zatím v praxi nijak výrazně nezlepšilo hospodářskou soutěž. Podotýká, že mnoho environmentálních, sociálních a kvalitativních norem bývá zahrnuto již v návrhu projektu a v technických specifikacích. Zdůrazňuje, že se v revidovaném rámci musí nadále široce uplatňovat kritérium nejlepšího poměru mezi cenou a výkonem, aby bylo prosazováno zadávání veřejných zakázek na základě hodnoty, a byly tím odměněny inovace a sociální a environmentální výkonnost. Současně by nemělo být jeho uplatňování povinné u všech řízení, neboť by to zvýšilo administrativní zátěž, zejména u menších zakázek. Pokládá za důležité provést důkladné posouzení dopadů těchto změn zvláště pro místní a regionální orgány, MSP a startupy. Vyzývá k přepracování koncepce „kritéria jasně souvisejícího s předmětem zakázky“ tak, aby bylo jasnější pro použití členskými státy a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie;

22. doporučuje Komisi, aby vyhodnotila zkušenosti jurisdikcí, v nichž byly ve specifických smluvních oblastech zavedeny zvláštní povinnosti při uplatňování kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídky s cílem posoudit účinnost těchto pravidel. Jedná se o zakázky, u nichž je rozhodující kvalita: sociální a pečovatelské služby, stravování v nemocnicích a školách, služby s vysokým podílem lidské práce, inženýrské a architektonické služby, integrované projekty, soutěžní dialogy, inovační partnerství a zakázky v oblasti vyspělých technologií či inovací;

23. požaduje vytvoření jasnějšího a soudržnějšího rámce EU pro subdodávky. Zdůrazňuje, že je třeba vytvořit opatření s cílem posílit transparentnost a soulad se stávajícími sociálními, environmentálními a pracovními normami ve všech článcích dodavatelského řetězce, podpořit spravedlivou soutěž a současně minimalizovat zbytečnou administrativní zátěž, a pokud možno omezit kaskádové zadávání subdodávek a zároveň zajistit účinné uplatňování stávajících požadavků v celém subdodavatelském řetězci. Upozorňuje na skutečnost, že taková opatření by kombinovala otevřenou hospodářskou soutěž s odolností, bezpečností dodávek a strategickou autonomií EU. Má za to, že v odvětvích, která jsou v prioritním veřejném zájmu, např. zelené technologie a digitální inovace, by cílené zadávání subdodávek malým a středním podnikům mohlo podpořit průmyslové kapacity a inovace, za předpokladu, že by tyto mechanismy byly přiměřené a nediskriminační;

24. v souvislosti se zakázkami vyhrazenými pro určité služby sociální povahy (článek 77) upozorňuje, že požadavek, aby v předchozích třech letech nebyly stejné organizaci zadány veřejné zakázky, vedl k tomu, že se toto ustanovení v praxi neuplatňovalo, neboť ztěžuje nezbytnou kontinuitu a stabilitu poskytování tohoto druhu služeb;

25. naléhavě žádá konkrétní opatření pro regionální a místní veřejné služby nepřeshraniční povahy, jako je péče o děti a mládež, péče o seniory, stravovací služby, sportovní zařízení, bydlení pro osoby bez domova a uprchlíky, neboť tyto služby nejsou poskytovány za evropských tržních podmínek a regionální a místní kontext má větší význam. Tato opatření by umožnila lépe plnit jejich primární účel, kterým je spravedlivá distribuce primárních sociálních statků v liberálních demokraciích;

Zjednodušení a vysvětlení

26. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, že ve svém návrhu na přezkum zohlední všechny příslušné odvětvové právní předpisy EU, které se navzájem systematicky ovlivňují s pravidly pro zadávání veřejných zakázek, jak již bylo zdůrazněno jak v hodnocení Evropské komise, tak v příspěvcích VR. Zdůrazňuje, že je důležité se těmito odvětvovými právními předpisy při revizi zabývat samostatně a důsledně, aby se jednoznačněji rozlišovalo mezi obecnou směrnicí o zadávání veřejných zakázek upravující podmínky nákupů a odvětvovými právními předpisy upravujícími spíše předmět zakázek. Konstatuje, že je třeba zajistit větší soudržnost různých regulačních rámců, které mají vliv na zadávání veřejných zakázek;

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76).

27. vyzývá Komisi, aby přezkoumala a zvýšila finanční limity pro veřejné zakázky tak, aby odrážely alespoň vývoj cen a inflaci. Konstatuje, že podpora konvergence pod limitem prostřednictvím pokynů a sdílených zásad může posílit vnitřní trh, přičemž je nutné zachovat přiměřenou flexibilitu u místních a regionálních zakázek. Připomíná, že při této revizi musí být důsledně zohledňovány veškeré příslušné odvětvové právní předpisy EU týkající se zadávání veřejných zakázek;

28. doporučuje umožnit veřejným zadavatelům přijímat jakákoli zjednodušující opatření, která neohrozí transparentnost, například rozšířením možnosti stanovené v čl. 56 odst. 2 směrnice 2014/24/EU a spočívající v přezkoumání souladu s kritérii pro výběr pouze u vítězného uchazeče na všechny zadávané veřejné zakázky. Domnívá se, že by se tak předešlo zbytečným a zatěžujícím kontrolám všech účastníků, což by zrychlilo postupy a zajistilo jejich větší přiměřenost, aniž by došlo k omezení právních záruk. Doporučuje spojit toto zjednodušení s kontrolami vycházejícími z dat a pokud možno tyto kontroly automatizovat, aby se zamezilo zbytečné byrokracii pro manažery a subjekty;

29. poukazuje na skutečnost, že nedostatečná flexibilita v průběhu zadávacích řízení a během plnění zakázek může v některých případech omezovat spolupráci a bránit nalezení optimálních řešení. Proto požaduje, aby revidovaný rámec poskytoval jasnější a přiměřenější možnosti využívání jednacích řízení, například soutěžního dialogu a soutěžního řízení s jednáním, a úprav během plnění zakázek, aniž by byla ohrožena transparentnost, hospodářská soutěž nebo právní jistota. Podtrhuje, že v širší míře zjednodušené předpisy by měly usnadnit všechny formy veřejných zakázek pro inovace, včetně zadávání zakázek v předobchodní fázi, inovační partnerství a regulační testovací prostředí, což by veřejným zadavatelům umožnilo rychleji a flexibilněji uplatňovat inovativní řešení. Konstatuje, že technické specifikace by měly být v případě potřeby formulovány funkčně s cílem prosadit inovativní a účinná řešení;

30. souhlasí se závěrem Komise, že musí být přezkoumáno jednotné evropské osvědčení pro veřejné zakázky (ESPD). Zdůrazňuje, že v rámci tohoto přezkumu by měla být jednoznačněji a odpovědněji využívána diskreční pravomoc v případě neautomatických vyloučení, přičemž by měla být zajištěna vyváženost mezi integritou trhu a presumpcí neviny. Požaduje zavést jednotnější a fakticky podložený rámec EU pro „sebeočištění“, který by zaručoval, že budou zohledněna včasná a ověřitelná nápravná opatření hospodářských subjektů. Zdůrazňuje, že systémy vyloučení z účasti na veřejných zakázkách musí účinně bránit neseriózním subjektům v přístupu k zadávacím řízením a zároveň umožnit členským státům určit další přiměřené důvody pro jejich vyloučení v odůvodněných případech a současně posílit přiměřené využívání diskreční pravomoci v případě neautomatických vyloučení, přičemž by měla být vyvážena integrita trhu s presumpcí neviny a právní jistotou;

31. konstatuje, že čl. 56 odst. 3 směrnice 2014/24/EU umožňuje veřejným zadavatelům požadovat vysvětlení nebo předložení chybějících dokumentů, je však příliš vágní a vyvolává nejistotu ohledně toho, co lze opravit, aniž by to ovlivnilo hospodářskou soutěž. Požaduje zavedení jednoznačnějšího a jednotného pravidla na úrovni EU, podle něhož by se rozlišovaly následující případy: a) čistě procesní pomoc omezující se na administrativní doplnění nebo administrativní chyby, b) přísný zákaz změny technické nebo finanční podstaty nabídek a c) možnost spontánních oprav před otevřením nabídek prostřednictvím bezpečných a sledovatelných elektronických systémů, např. tak, že do platforem pro zadávací řízení bude začleněn automatický validátor, který se použije před odesláním (kontrolní seznam / systém semaforu) k odhalení chybějících dokumentů nebo významných chyb před předložením nabídky, bez přístupu k technickému nebo ekonomickému obsahu. Upozorňuje, že takové vysvětlení by omezilo zátěž a počet soudních sporů a usnadnilo přiměřené využívání tržního dialogu a inovativních postupů;

32. vyzývá k zavedení dobrovolných regulačních testovacích prostředí za účelem testování inovativních přístupů. Zastává názor, že takovéto kontrolované experimentování může pomoci identifikovat schůdná zjednodušení, posoudit dopady digitálních kritérií a kritérií udržitelnosti a poskytnout podklady pro budoucí pokyny EU, včetně případného testování rychlých postupů pro situace, kdy dojde k závažné mimořádné události nebo sociální mimořádné události, a to v souladu se zásadami transparentnosti a integrity;

33. domnívá se, že je třeba posílit mechanismy předchozího tržního dialogu, zejména v inovativních odvětvích, komplexních projektech a sociálních službách, a zajistit jejich přiměřené, transparentní a řádně zdokumentované využívání, aniž by jejich provádění mohlo být vykládáno jako narušení hospodářské soutěže;

34. domnívá se, že „zadávání zakázek uvnitř subjektů“, „spolupráce veřejných subjektů“ a „horizontální zadávání zakázek“ se osvědčily u určitých specifických veřejných zakázek a často vedly k tomu, že v dlouhodobém horizontu bylo přijato nejlepší řešení. Proto vyzývá Komisi, aby v rámci přezkumu zapracovala do textu ustanovení, které tyto typy zadávání zakázek umožní obecněji využívat, například aby organizace ve společném vlastnictví měly možnost nakupovat od svých vlastníků, aniž by se to považovalo za narušení hospodářské soutěže na příslušných trzích. Zároveň musí být zachována svoboda místních a regionálních orgánů organizovat poskytování veřejných služeb, mimo jiné prostřednictvím spolupráce mezi orgány veřejné správy, aniž by byla dotčena nutnost zachovat záruky nenarušení hospodářské soutěže a sledovatelnosti rozhodnutí o sebeorganizaci. Vyzývá Komisi, aby přehodnotila koncepci veřejných zakázek mezi orgány veřejné správy ve stávající směrnici, aby byla spolupráce v revidované směrnici uznávána jako jakákoli jiná smlouva nebo dohoda uzavřená mezi dvěma či více veřejnými zadavateli. Kritérium činnosti nemá při spolupráci veřejných orgánů žádný smysl, a proto by se nemělo uplatňovat;

35. upozorňuje na nutnost vyjasnit a zjednodušit pravidla upravující rámcové dohody a dynamické systémy nakupování, aby se zvýšila jejich praktická využitelnost pro veřejné zadavatele a zároveň byla zaručena dostatečná právní jistota, transparentnost a flexibilita;

Profesionalizace veřejných zadavatelů

36. vyzývá k vypracování komplexní strategie EU zaměřené na profesionalizaci veřejných zadavatelů na všech úrovních z hlediska odborných znalostí i profesionálního chování, se zvláštním důrazem na místní a regionální orgány, přičemž nesmí dojít k omezení místní a regionální autonomie. Je toho názoru, že by v revidovaném rámci měla být zohledněna doporučení Komise z roku 2017 týkající se profesionalizace zadávání veřejných zakázek. Doporučuje vypracovat modulární vzdělávací programy a zřídit asistenční a poradenská střediska koordinovaná s nástroji soudržnosti a reforem, jež by byla založena na společném rámci odborných kompetencí, který by zahrnoval řízení kariéry s cílem přilákat a udržet talenty v oblasti zadávání veřejných zakázek. Doporučuje vytvořit celounijní rámec pro profesionalizaci, včetně funkce „chytrého kupujícího“ pro projekty zaměřené na inovace, a specializovaná kompetenční střediska, která by zajišťovala odbornou přípravu, vzorovou dokumentaci a právní pomoc. Poukazuje na to, že do této strategie profesionalizace by měla být začleněna integrita jako nedílná součást profesního jednání. Zdůrazňuje, že tato strategie by měla být financována z programů financování EU a neměla by ukládat povinnost zřizovat nové struktury na místní úrovni;

Digitalizace a transparentnost

37. domnívá se, že klíčem ke snížení nákladů a optimalizaci veřejných zakázek by měla být digitalizace, jež by umožnila i snížení administrativní zátěže, zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti, posílení transparentnosti a zlepšení přístupu pro MSP a přeshraniční uchazeče. Zdůrazňuje, že pokud je digitalizace správně prováděna, může být přínosem při uskutečňování celé řady hlavních cílů reformy, ale že tento přínos není automatický. Upozorňuje na skutečnost, že nesourodé a příliš přísné digitální požadavky mohou namísto omezení zátěže naopak způsobit zátěž novou. Proto požaduje provést před digitalizací zjednodušení a zavést interoperabilní a uživatelsky vstřícné systémy založené na společných normách pro data, které umožní plnou sledovatelnost a automatizaci včetně využití umělé inteligence ve všech fázích zadávání veřejných zakázek – od plánování až po plnění a monitorování zakázek. Zdůrazňuje, že je třeba posílit stávající společný evropský slovník dat týkajících se veřejných zakázek a zajistit jeho účinné využívání veřejnými zadavateli. Vyzývá k tomu, aby byl zaveden systém vzájemného uznávání rejstříků uchazečů mezi členskými státy, aby byly rychle k dispozici aktualizované informace a snížily se požadavky na dokumentaci pro hospodářské subjekty;

38. v souvislosti s řízením zadávání veřejných zakázek připomíná, že je nezbytný takový přístup k transformování postupů zadávání zakázek, který bude založen na digitalizovaném návrhu a konfiguraci podle dat, a nikoli podle dokumentů. Kromě přechodu na elektronické zadávání veřejných zakázek je třeba vypracovat postupy, které nejsou zaměřeny na dokumenty. To by mělo mimo jiné umožnit přepracování procesů a zaručit kvalitu dat, která by měla sloužit k řádnému monitorování a kontrole veřejných zakázek v celém jejich rozsahu. Bylo by rovněž nutné stanovit zvláštní právní režim pro využívání umělé inteligence v oblasti zadávání veřejných zakázek, který by zaručoval rámec právní jistoty;

39. uznává, že elektronické zadávání zakázek přineslo v řadě regionů citelné zvýšení efektivity a snížení nákladů, ovšem způsobilo i nové problémy menším podnikům a drobným veřejným zadavatelům a subjektům, které nemají digitální kapacity. Naléhá na Evropskou komisi a členské státy, aby digitalizaci podpořily přijetím opatření k budování kapacit. Vybízí Komisi k podpoře rozvoje digitální infrastruktury, aby bylo jednodušší vypisovat zakázky a ucházet se o ně a zároveň zajistit, že požadavky na shromažďování údajů nezpůsobují místním a regionálním orgánům nepřiměřenou administrativní zátěž. Vyzývá ke zlepšení interoperability údajů pro zadávání veřejných zakázek s cílem podpořit hospodářskou soutěž a transparentnost trhu prostřednictvím standardizovaných datových souborů, které budou přístupné příslušným orgánům pod podmínkou poskytnutí náležitých záruk důvěrnosti. Zdůrazňuje, že tato data by měla být přínosná také pro prosazování práva hospodářské soutěže a umožňovat identifikaci ukazatelů naznačujících manipulaci s nabídkami. Doporučuje, aby obchodní rejstříky v členských státech zajišťovaly přístup k informacím z rejstříků v interoperabilních digitálních formátech;

40. doporučuje systematicky monitorovat a vyhodnocovat výkonnost veřejných zakázek ve fázi jejich plnění a požaduje, aby veřejní zadavatelé v rámci přezkumu získali možnost sledovat a vykazovat klíčové ukazatele výkonnosti a aby bylo možné při zadávání nových zakázek zohledňovat minulá plnění dodavatelů. Zlepší se tak řízení rizik při provádění, aniž by to však mělo negativní dopad na hospodářskou soutěž nebo na zapojení nových dodavatelů (scaleupů nebo inovativních malých a středních podniků, které v této oblasti dosud nepůsobily). Domnívá se, že část těchto klíčových ukazatelů výkonnosti musí být určena harmonizovaně na evropské úrovni, aby se zajistila srovnatelnost výsledků mezi členskými státy a posílila soudržnost monitorování plnění zakázek v celé Unii;

Malé a střední podniky, startupy a subjekty sociální ekonomiky

41. je si vědom toho, že zjednodušené postupy pro malé a střední podniky přinesly v rámci EU nerovnoměrné výsledky. Zdůrazňuje, že přísné požadavky na dokumentaci a složité podmínky způsobilosti jsou pro malé a střední podniky, startupy a subjekty sociální ekonomiky i nadále překážkou, která je odrazuje od účasti. Vyzývá Evropskou komisi, aby prosazovala skutečné zjednodušení prostřednictvím přiměřených požadavků na dokumentaci a větší flexibility u malých zakázek. Zároveň musí zajistit, aby veškerá doplňující opatření na podporu účasti MSP byla i nadále přiměřená a nediskriminační;

42. opětovně zdůrazňuje, že k zajištění spravedlivé hospodářské soutěže a rovného přístupu jsou zapotřebí jasná a harmonizovaná pravidla týkající se sdružené účasti na veřejných zakázkách (včetně konsorcií, dočasných seskupení podniků a využití kapacity jiných subjektů), která stanoví režim odpovědnosti zúčastněných subjektů. Zároveň je třeba zajistit, aby každou jednotlivou část zakázky plnily subjekty, které mají potřebnou a konkrétní kvalifikaci, a aby se zamezilo riziku nedostatečné kvality, sociálního dumpingu a nekalé hospodářské soutěže. Zdůrazňuje, že jasnost v těchto otázkách by i nadále poskytovala subjektům možnost se sdružovat a zároveň by zabránila právní nejistotě a přílišné byrokracii plynoucí z rozdílného provedení do práva jednotlivých členských států;

43. uznává, že usnadnění přístupu menším subjektům může být podporováno rozdělením zakázek na jednotlivé části, pokud to umožňují tržní podmínky, a zároveň má být zaručena přiměřenost, a tak se zamezilo praktikám nekalých ujednání. Konstatuje, že stávající pravidla již veřejným zadavatelům umožňují provádět v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality taková posouzení na základě tržních podmínek a že jednotné uplatňování stávajících ustanovení je ku prospěchu místních a regionálních orgánů;

44. vyzývá Komisi, aby vyjasnila rámec týkající se koncesí, zejména: a) požadavky na přenos provozního rizika a stanovila, že vysoká rizika týkající se poptávky, výkonu a dostupnosti musí nést koncesionář, a to spíše prostřednictvím pokynů specifických pro jednotlivá odvětví než striktních limitů, b) pravidla pro hodnocení aktiv po skončení zakázky, k nimž je nutné předběžně stanovit metodiku pro kompenzování neamortizovaných investic a převoditelných aktiv na základě účetní nebo tržní hodnoty uvedené v podmínkách zakázky, c) uznání skutečnosti, že právní klasifikace koncesí a statistické zpracování ESA 2010 slouží různým účelům a musí k nim být přistupováno zvlášť, i když obojí je pro řádnou správu koncesí relevantní, d) projekty z iniciativy soukromého sektoru by měly být podporovány pomocí pružných postupů, jako je soutěžní dialog a vhodná kritéria pro zadávání, která odměňují dokumentované příspěvky týkající se návrhu a vypracování, jež poskytne předkladatel projektu, se zahrnutím měřitelných ukazatelů výkonnosti a transparentních pravidel na ochranu účinných investic před vyvlastněním, e) uznání smluv o nákupu elektřiny jako specifické formy partnerství veřejného a soukromého sektoru, které umožňují nákup energie z obnovitelných zdrojů na základě hospodářské soutěže prostřednictvím dlouhodobých smluv;

V Bruselu dne 4. března 2026.

předsedkyně
Evropského výboru regionů
Kata TÜTTŐ